

7. Педагогічний словник за редакцією Б.М. Бім – Бад. – М.: Велика російська енциклопедія. Освіта, 2003. – 312 с.

8. Вчіть дітей співати/ Упоряд. Орова Т.М., Бекіна С.І. – М.: Просвітництво, 2009. – 144 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-266-4/75>

НАВЧАННЯ ПРАЦІВНИКІВ УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ ДІЯМ ПРИ ОГОЛОШЕННІ СИГНАЛУ «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА»

Богданов Є. П.

аспірант кафедри педагогіки й менеджменту освіти

Комунальний вищий навчальний заклад

«Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради

начальник навчально-методичного центру цивільного захисту

та безпеки життєдіяльності Херсонської області

м. Херсон, Україна

Надзвичайно зажаданими сьогодні є знання з галузі «Безпека життєдіяльності» та «Цивільний захист», які в умовах воєнного стану, з площини теоретичного вивчення та превентивних дій, нажаль, перейшли в систему необхідних практичних умінь та навичок, які майже не щоденно використовуються у повсякденному житті. В пошукових системах почастішали запити стосовно дій населення, працівників та роботодавців при виникненні ядерного вибуху, артилерійському обстрілі, організації евакуації, при повітряній загрозі тощо. Люди шукають та переглядають таку інформацію будь-де, як на офіційних сайтах органів влади, так і будь-яких інших, та переважно у різномірних публіках та месенджерах, іноді не розрізняючи ні надійність джерела інформації, ні якість отриманої інформації. Тому зараз вкрай важливою стала функція керівників всіх суб'єктів господарювання не тільки організувати захист своїх працівників від впливу небезпечних факторів надзвичайних ситуацій, а й організувати їх відповідне якісне навчання діям в умовах воєнного стану.

Обов'язковість проведення такої підготовки працівників безпосередньо за місцем роботи визначена на законодавчому рівні [1]. В особливий період керівниками організовується проведення занять за програмою прискореної підготовки з вивчення способів захисту від

наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених застосуванням засобів ураження під час воєнних дій. Зазначимо, що програма навчання складається та затверджується керівником установи, а її зміст тісно пов'язаний з тими конкретними заходами, які безпосередньо організуються установою чи організацією, спрямованими на захист від актуальних небезпек. Враховуючи характер воєнних дій в Україні, повсякчасної загрози масованих артилерійських обстрілів та застосування ворогом систем залпового вогню, актуальним є включення до переліку навчальних питань вивчення порядку дій працівників за сигналом «Повітряна тривога».

Для організації захисту працівників керівник установи організовує систему цивільного захисту та забезпечує виконання низки заходів із захисту працівників, що закріплено законодавчими нормами [2]. Зокрема, обов'язком керівника є оповіщення та інформування працівників про виникнення небезпеки. Загальний сигнал «Увага всім!» – переривчасте гудіння сирен та наступне мовленнєве повідомлення про загрозу удару з повітря «Повітряна тривога» працівники можуть отримувати через об'єктову систему оповіщення, трансляцію регіонального теле та радіомовлення, мобільні застосунки тощо [3].

Основним заходом захисту при загрозі повітряного удару є укриття працівників у захисних спорудах. Отож, ще до виникнення небезпеки керівники установ визначають місця для укриття персоналу, це можуть бути власні сховища, протирадіаційні укриття, найпростіші укриття. За їх відсутності укладаються відповідні договори про укриття працівників в захисних спорудах інших суб'єктів господарювання, розташованих на відстані не більше 500 м, або визначаються місця для укриття всередині приміщень установи з врахуванням правила «двох стін». Захисні споруди та місця для укриття позначаються відповідними позначками. Також розробляються та позначаються найкоротші маршрути руху до укриття. Для організації швидкої та організованої евакуації до укриття визначаються відповідальні за оповіщення, відкриття запасних евакуаційних виходів, забезпечення порядку на маршрутах руху та перевірку відсутності людей у приміщеннях після евакуації, забезпечення роботи укриття (за наявності), збереження майна, відімкнення газо-, електропостачання тощо. Залежно від характеру роботи установи визначаються дії працівника (груп працівників), зокрема може передбачатися, що працівники вимикають персональні комп'ютери, зачиняють вікна, вимикають світло, важливі матеріали закривають у сейфи (за наявності), здійснюють інші заходи зі збереження матеріальних цінностей, зачиняють двері.

Якщо під час оголошення повітряної тривоги в установі можуть знаходитися відвідувачі, працівники завчасно попереджають їх про

місце знаходження укриття та порядок дій при отриманні сигналу оповіщення. Заздалегідь можуть призначатися чергові та встановлюватися графік чергувань на випадок відмови або неможливості сторонніх осіб скористуватися захисною спорудою.

Інформація про місце розташування укриття та маршрути руху до нього, дії установи (працівників та відвідувачів) при оголошенні повітряної тривоги розміщується в доступному місці.

Всі ці заходи регламентуються у відповідному документі установи чи організації, яким, залежно від кількості працівників, є План реагування на надзвичайну ситуацію або Інструкція щодо дій персоналу [4]. І саме ці заходи повинні досконало знати всі без виключення працівники установи та беззаперечно їх дотримуватися. Під час занять бажано вивчати не тільки, алгоритм власних дій працівників, а й зміст запланованих заходів та їх безпосередніх виконавців, як то відповідальних за оповіщення, забезпечення руху до укриття, відповідальних за розміщення в укритті, учасників санітарного посту, та їх очікуванні дії.

Отже, з отриманням сигналу «Повітряна тривога» працівники установи:

- виконують дії, передбачені Планом або Інструкцією;
- діють за вказівками керівника або відповідальної особи;
- прямують визначеними маршрутами до захисної споруди, або займають попередньо визначені місця для укриття;
- у захисних спорудах займають місця та дотримуються розпоряджень розпорядника;
- перебувають в укритті до оголошення сигналу про завершення повітряної тривоги.

Для того щоб усі заплановані заходи були успішно реалізовані, необхідною та важливою складовою навчання є проведення практичних тренувань. Умови тренувань повинні бути максимально наближеними до реальних умов, а всі прописані дії відповідальних осіб та працівників практично відтворені у найменших деталях. Бажано, щоб кількість таких тренувань дозволила відпрацювати всі рухи працівників майже до автоматизму. Адже ситуації повітряної загрози характеризуються браком часу на виконання заходів захисту та пов'язані з високим рівнем стресу для людини.

На жаль сьогодні ми іноді спостерігаємо ситуації, коли деякі працівники установ, нехтуючи сигналами оповіщення, не дотримуються встановленого порядку дій, а керівники підприємств не тільки не планують заходів щодо укриття працівників, а й вимагають продовження трудової діяльності навіть під час загрози. Отже, органам влади необхідно додатково проводити ще й роз'яснювальну роботу,

адже зараз як ніколи необхідно дотримуватись встановлених правил безпеки, усвідомлювати власну відповідальність за збереження життя та здоров'я, та відповідальність керівників за дії чи бездіяльність при загибелі працівників, яких не відпустили до укриття, у разі влучення ворожих ракет.

Література:

1. Порядок підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту : Постанова КМУ від 26 червня 2013 р. № 444. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/444-2013>.

2. Кодекс цивільного захисту України : Відомості Верховної Ради, 2013, № 34-35, ст.458.

3. Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту : Постанова КМУ від 27.09.2017 р. №733. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017>.

4. Порядок розроблення планів діяльності єдиної державної системи цивільного захисту: Постанова КМУ від 09.08.2017 р. № 626. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/626-2017>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-266-4/76>

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ТА КОНСТРУКТИВНОЇ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ПРОЦЕСІ ПРОФІЛАКТИКИ БУЛІНГУ СЕРЕД СТРАШОКЛАСНИКІВ

Варіна Г. Б.

магістр психології,

старший викладач кафедри психології

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

м. Запоріжжя, Україна

Актуальність дослідження булінгу зумовлена тим, що досвід зіткнення з цькуванням має вплив на поведінку та психологічне благополуччя, здоров'я особистості, всі учасники формують свої звички домінування / підпорядкування, відносини та стійкі патерни поведінки.